

DNEVNA PRIPREMA ZA VJERONAČNI SAT

I. OPĆI PODATCI O VJERONAČNOM SATU

Škola: OŠ Dobriša Cesarić, Požega

Razred: treći razred

Vjeroučitelj/ica: Zrinka Valdin, dipl. teolog

Nastavna cjelina: U EUHARISTIJI ISUS JE MEĐU NAMA

Nastavna tema: Euharistija – izvor života

Nastavna jedinica: **Naše slavlje svete mise**

Ključni pojmovi: misa, služba riječi, euharistijska služba, geste, dolazak u crkvu

CILJ: Učenici će upoznati tijek misnoga slavlja, moći nastojati prikladno doživjeti, razumjeti i slaviti euharistiju. Moći će objasniti dijelove misnoga slavlja i što se događa u njima kao i iznijeti valjan razlog za dolazak na svetu misu.

ISHODI:

Obrazovni / kognitivni: učenici će nabrojati i razlikovati dijelove svete mise, snalaziti se u riječima koje izgovaramo na misi i prepoznati molitve koje zajedničko molimo, izdvojiti glavne dijelove mise, navesti zašto je važno ići na misu, prepoznati geste koje koristimo za vrijeme mise

Odgojni / afektivni: učenici će postavljati pitanja i izreći stavove o dolasku na misu, slijediti upute vjeroučitelja (gledanje slika, praćenje teksta u knjizi), osjetiti se dijelom skupine za izradu zadataka, osjetiti se dijelom velike Božje obitelji – Crkve, slijediti poziv sabranog sudjelovanja na misi; slušanja Božje Riječi i pričešćivanja

Djelatni / funkcionalni ili psihomotorički: učenici će povezati slike s akcijom ljudi, sliku s odgovarajućim dijelom mise, pronaći riječi koje nedostaju u zajedničkim molitvama prema predlošku u radnoj bilježnici, demonstrirati geste koje koristimo na misi, smjestiti naučene pojmove u umnu mapu

Metodički sustav: kombinirani: interpretativno-analitički, predavački, molitveno-meditativni

Oblici rada: čelni, individualni, grupni rad

Aktivnosti učenika: molitva, promatranje ilustracije, razgovor, slušanje, čitanje iz udžbenika, pjevanje/slušanje glazbenog broja, zajedničko čitanje, izlaganje, dovršavanje rečenica, recitiranje, pokazivanje pokreta, rad na tekstu, rad u skupini, pisanje, izrada plakata, lijepljenje, crtanje

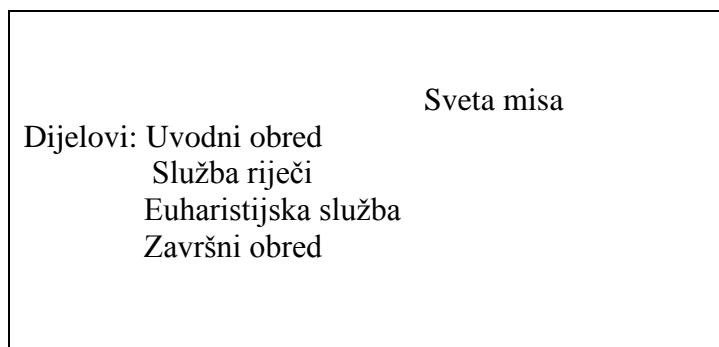
Nastavne metode: molitveno izražavanje, vizualne metode, verbalne metode, stvaralačko izražavanje

Nastavna sredstva: vizualna, auditivna, tekstualna

Nastavna pomagala: ploča, kreda, CDplayer

Korelacija: priroda i društvo (snalaženje u prostoru)

Plan ploče:

Pitanja za provjeru ishoda: Što radimo na misi? Nabroji dijelove mise! Kako ulaziš u crkvu? Zašto na misi pjevamo pjesme? Što je ambon? Što je oltar? Što je propovijed? Koje geste činimo dok svećenik najavljuje evanđelje? Koje darove prinosimo na oltar? Koje riječi govorimo dok pružamo jedni drugima mir? Što nam govori svećenik dok nam daje hostiju?...

Izvori za pripremanje nastavnika: Za stolom ljubavi i pomirenja, udžbenik i radna bilježnica trećega razreda osnovne škole, KS, I.Pažin, A. Pavlović i dr.,
Pustite dječicu k meni, priručnik, izdaje župa sv. Anastazije Samobor, autor: Lovorka Grbac,
S Isusom u život, papa prvopričesnicima, izdaje Verbum, autor papa Benedikt XVI
Mak, Pjesmarica

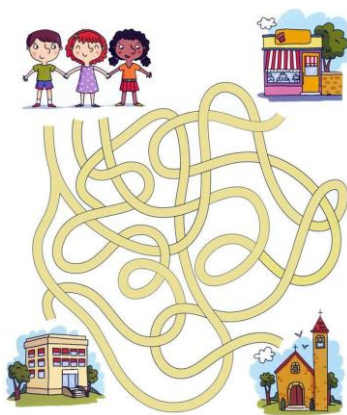
Izvori za pripremanje učenika: Za stolom ljubavi i pomirenja, udžbenik i radna bilježnica trećega razreda osnovne škole, KS, I.Pažin, A. Pavlović i dr

II. GLOBALNA STRUKTURA SATA

Molitveni početak
Motivacija
Najava teme
Obrada teme
Sinteza
Aktualizacija

III. TIJEK SATA (razraditi tijek sata sa svim fazama)

Molitveni početak: Evo nas Gospodine naš, spremni smo te slušati, hoćemo vršiti tvoju volju, u srcu našem riječi su tvoje...ti si uvijek s nama, posvuda ti si uz nas. Kad se igramo, kad učimo, preko dana, dok je noć, ti si s nama. Ti znaš misao svakoga od nas, i zato što si s nama mi smo radosni...

Motivacija

Učenike je potrebno motivirati pitanjima uz postavljanje slike na ploču: Pogledate ovu djecu, mnogi putevi su pred nama, možemo ići na različita mjesta.

Kamo odlaziš da bi učio/la? Kamo da bi se s prijateljem počastio/la i pojeo/la slatko?

A kad idemo u crkvu, što u njoj radimo?

Na pitanje jednom razredu što je crkva neki učenici su ovako odgovorili

- velika zgrada u kojoj ljudi pjevaju lijepu pjesmu
- mjesto koje je posjećeno nedjeljom, i ima vrata otvorena cijelu nedjelju
- mjesto gdje ljudi slušaju biblijske priče
- zajednica ljudi koji vjeruju u isto

Koji se odgovor čini točan ili više njih, kako bi vi odgovorili ili što dodali? Učenici pojedinačno odgovaraju.

Najava teme

Tema se može najaviti ovim riječima. Isus je rekao: Gdje su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, tu sam i ja među njima. (Mt 18,20)

Isus želi da budemo zajedno, da se saberemo, slušamo Božju riječ, idemo na pričest, molimo, pjevamo... Danas ćemo kroz ova dva školska sata pokušati naučiti što radimo na svetoj misi i kako ona svojim redom ide. O tome čitamo u našoj knjizi str 78.

Obrada teme

Naše slavlje svete mise možemo podijeliti na dijelove, pogledajmo u knjizi koji su to dijelovi, o svakome ćemo nešto kratko reći.

Prvi dio se zove uvodni dio.

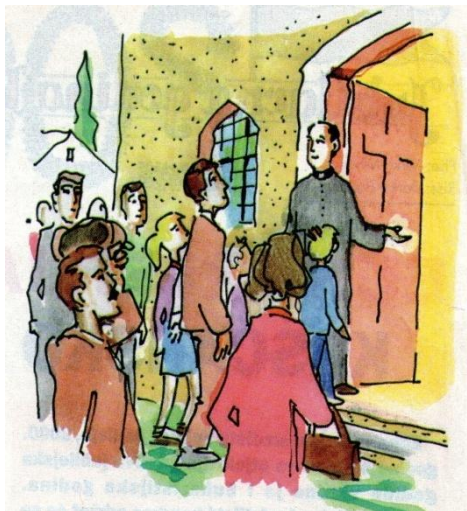
Na ploču postaviti sliku. Potaknuti učenike da pogledaju što poručuje ilustracija. Slijedi razgovor.

Dolazimo iz različitih sredina, mjesta, svatko sa svojim mislima, radostima i teškoćama...

Kakvi su, koji ljudi koji dolaze u crkvu?

Muškarci, žene, djeca, stari, mladi, bolesni, različitih zanimanja...

Bog nas zove u svoj dom. Voli nas, a mi svi dolazimo kao braća. Pozdravljamo ga, molimo ga za oprostjenje, slavimo ga. Osjećamo se kao jedna obitelj. Mi smo Božja obitelj, Crkva.

Kako ulaziš u crkvu? (znak križa blagoslovljenom vodom, poklon) Učenici mogu ustati pa se može izvježbati poklon.

Naglasiti da treba doći na vrijeme, lijepo obučen, po mogućnosti zajedno sa svojom obitelji ili prijateljima.

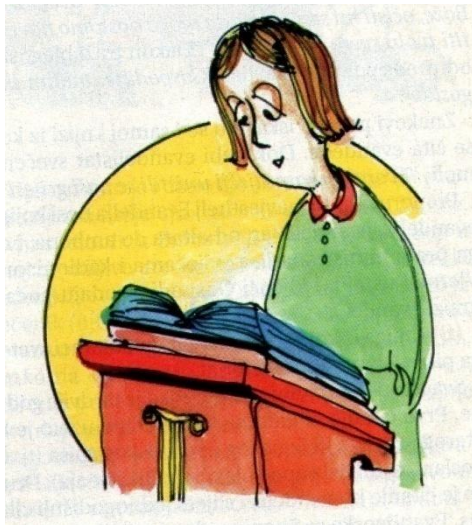
Pogledajmo u udžbeniku što radimo na misi za vrijeme uvodnog obreda.

Ulazna pjesma želi nas uvesti u liturgijsko vrijeme, podsjetiti nas koji je možda blagdan i potaknuti nas na zajedničko sudjelovanje. Možemo i mi malo zapjevati npr. Kriste u tvoje ime sad smo ovdje svi, ili Ovo je dan što ga stvori Bog...

Slijedi pozdrav svećenika koji govori Bog je tu, među nama. Taj pozdrav glasi: Milost Gospodina našega Isusa Krista, ljubav Boga i zajedništvo svetoga Duha sa svima vama. Kako vjernici odgovaraju? I s duhom tvojim. Crkva je tada jedno, svi su sabrani. Slijedi pokajanje, molitva za oprostjenje.

Molitvu Ispovijedam se, učenici čitaju zajedno. Ovo je molitva svakoga za sve, svi mole jedni za druge... Velika je to radost i zato ako je prikladno vrijeme proslavit ćemo Boga Slavom ili nekom pjesmom. Uvodni obred završava zbornom molitvom.

Sada je raspoloženje takvo da možemo pristupiti prvom stolu, a to je stol Božje riječi. Ovaj dio mise se zove služba riječi.

Bog nam sada kroz Sveto pismo govori o svojim djelima od početka svijeta. Slušamo Božju riječ sretni što je Isus umro za nas da bi mogli činiti dobro. Izražavamo svoju vjeru u Boga, koji je Otac svima nam i molimo da nam pomogne jer smo potrebni Božje i ljudske ljubavi.

Drugu sliku stavljam na ploču. Učenike treba pitati prepoznaju li ovaj visoki stol za kojim djevojčica čita. Ovaj stol Božje riječi zove se ambon. Dok čitači čitaju prvo čitanje koje je obično iz Starog zavjeta ili Djela apostolskih, psalam, drugo čitanje koje je najčešće poslanica apostola, svi sjedimo, mirni smo slušamo.

Čitanje čitač završava rečenicom Riječ Gospodnja. Kako odgovaramo? Bogu hvala. No, kad slušamo Evanđelje ustajemo, čita ga svećenik, najavljuje ga, a mi činimo znakove. Koji su to znakovi? Križ na čelu - jer želimo da Radosna vijest uđe u našu pamet i razmišljanje, križ na usnama - jer to i drugima želimo reći, poruku evanđelja i na srcu - jer želimo riječ voljeti i u srcu je nositi. Ove pokrete potrebno je zajedno s djecom demonstrirati.

Stojimo jer želimo biti pozorni i dobro čuti i jer poštujemo Riječ. Slijedi propovijed. Treba pitati učenike znaju li što je propovijed? Svećenik tumači pročitano Božju riječ da ona bude razumljiva svakom vjerniku. Izricanje vjerovanja najbolji je naš pristanak na Božju riječ, izricanje moga stava zašto sam na misi; ja vjerujem!

Mi kao crkvena zajednica imamo i svojih potreba i trebamo moliti; za Crkvu, svećenike, redovnike, obitelji, potrebne, siromašne, bolesne, umiruće... Upitati učenike za koga bi još trebalo moliti? Sjećate li se zaziva kojom završavamo svaku molitvu vjernika i našeg odgovora? (Molimo te, Gospodine, usliši nas)

Kratko pogledajmo u knjizi redoslijed Službe riječi.

Slijedi treći dio mise – Euharistijska služba i treća slika postavlja se na ploču.

Ovaj dio mise počinje našim darivanjem. Sada smo na stolu Tijela i Krvi Isusove, a to je oltar. On je sada središnje mjesto u crkvi. Potaknuti djecu pitanjima, tko stoji za oltarom, što se nalazi na oltaru, da ponove od prije naučeno gradivo.

Naši darovi su plod rada ljudskih ruku, to je kruh i vino. U tom daru svatko je od nas prisutan, svećenik ga uzima, prinosi Bogu i taj dar će postati, Božjim blagoslovom i našom molitvom, Tijelo i Krv Isusa Krista. Kako

svečan i velik trenutak!!!

Svećenik moli euharistijsku molitvu u kojoj i mi sudjelujemo i govorimo da su naša srca kod Boga, svećenik nas kratko podsjeća na Božju dobrotu prema nama, njegovo rođenje među ljudima, dobrotu koju je Isus pokazivao, smrt i uskrsnuće kojim se proslavio, i zato mu govorimo da je svet i blagoslovljen. Zajedno recitiramo svet, svet, svet, Gospodin Bog Sabaot...

Slijedi trenutak pun mira i ljubavi; darovi kruha i vina postaju Tijelo i Krv Isusa Krista, a svećenik nas podsjeća na Isusove riječi: čitamo ih iz udžbenika. Dok traje ovaj velik i svečan trenutak pozvani smo klečati. To je tajna, otajstvo naše vjere. Svećenik moli da svi postanemo jedno, da nas Gospodin usavrši u ljubavi, da oni koji su umrli u vjeri uskrsnuća budu s njime, i da i mi budemo zajedno s njima u zajedništvu s Marijom majkom Božjom, s apostolima, sa svima svetima u radosti vječnog života.

Usudimo se zajedno, svi sudjelujući, složno govoriti, koja nas povezuje s Bogom našim Ocem i jedne s drugima – molitva Oče naš. Učenike treba podsjetiti pitanjem: kako ju možemo moliti? Pjevajući i li govoreći. S učenicima se može otpjevati molitva Oče naš.

Neka nas Bog oslobodi svakog zla i neka nam donese mir, pružamo rukujući se mir jedni drugima. Nekad su se prvi kršćani stigli i zagrliti. i molimo Isusa, Jaganjca Božjeg koji oduzima grijeh, neka i nama oduzme i daruje nam mir jer želimo čista srce krenuti prema oltaru i primiti pričest. Svećenik govori: Tijelo Kristovo a što mi odgovaramo? Amen. Dok traje pričest pjevamo, molimo, razmišljajmo, budimo sabrani.

Ovaj dio je bio najduži. Sada slijedi završni dio. Jesmo li postali bolji ljudi nakon svih ovih obreda, jesmo li postali bliži Isusu, jesmo li bolji vjernici? Želimo biti bolji, bolje živjeti, imati ljubavi i radosti u srcu. Bog nas blagoslivlje i šalje u svijet. Zadnju sliku pričvrstiti na ploču.

Tako je misa i dobila ime; misionariti, ići dalje, ići u svijet. Bogu hvala na tome.

Pročitati iz knjige završni obred, prisjetiti se blagoslova. Na kraju mise za naš svakodnevni život ohrabruje nas završna pjesma. Možemo i mi zapjevati jednu.

Idi kaži cijelom svijetu da i slijepi opet gledaju, idi kaži cijelom svijetu da Bog je s nama tu...

Sinteza

Ponovimo nazive dijelova svete mise. Dva su stola oko kojih smo okupljeni, nabrojite ih, za vrijeme kojeg dijela mise klečimo? U čemu nam pjesme pomažu, uvod, kraj, pričest...

Na ploču vjeroučitelj piše:

Sveta misa

Dijelovi: Uvodni obred
Služba riječi
Euharistijska služba
Završni obred

DRUGI DIO

Aktualizacija

Vježba pokretima

Mi ljudi volimo geste, pokrete, nismo samo pamet, govor, nego cijelo vrijeme radimo tijelom, rukama, licem, očima. Kad nekoga ugledamo, mašemo kad smo tužni saviju nam se ramena, suze nam krenu kad se bojimo oči nam se rašire, kad smo sretni hodamo uzdignute glave, ponosni.... dalje sami učenici mogu navesti neke primjere.

Sve ove pokrete pokazujemo, svaki učenik stoji pokraj svoga mjesta ili ako je mali broj djece može se stati u krug.

Pokažimo sad pokrete koje radimo na misi i objasniti treba zašto ih radimo.

Znak križa – Isus me prožima, on je sav u meni.

Poklon – Bog je velik, svemoguć, poštujem ga iz sveg srca

stajanje – spremno molim s drugima, spremno želim slušati Evanđelje i ići za Isusom

sjedenje – mir, sabranost, pažljivo slušam, razmišljam

hodanje – idem do svoga mjesta, izlazim iz crkve, idem na pričest (kako hodati; brzo ili polako, odmjereno)

sklopljene ruke – molitva, sabranost

pružanje ruke – i ti si kraj mene nešto ti želim

Svećenik ima još više pokreta: ruke koje nas sve žele zagrliti, svi smo zajedno

uzvišene ruke- žele nam nešto pokazati Evanđelistar,

Hostiju, kalež....

Ovi pokreti mogu se uvježbati na ovaj način: voditelj susreta izgovara neke riječi koje čujemo na misi ili neke nazive a učenici pokazuju pokretom što radimo. Evo primjera:

- Čitač dolazi do ambona i započinje čitanje ovim riječima: Čitanje proroka Izaije...kad završi mi odgovaramo: riječ Gospodnja - gesta? Sjedenje
- Svećenik uzima kalež u ruke, visoko ga diže i govori riječi: uzmite i pijte iz njega svi, ovo je kalež moje krvi koja će se proliti za vas... - gesta? Klečanje
- Gospodine Isuse kriste, ti si rekao svojim apostolima: Mir vam svoj ostavljam, mir vam svoj dajem; ne gledaj naše grijeha, nego vjeru svoje Crkve...mir Gospodnji bio vazda s vama... pružite mir jedni drugima. – gesta? Pružanje mira
- Gospodin s vama! I s duhom tvojim! Čitanje iz svetog Evanđelja po Luki... - gesta? Znak križa na čelu, usnama i srcu
- Ulazim u crkvu, sve je tiho, došao sam na vrijeme, zatvaram vrata iza sebe i... gesta? Poklon, prekrižiti se
- Vraćam se sa pričesti, dolazim do svoga mjesta i molim se, razmišljam... - gesta? Sklopljene ruke

Učenike pozvati: sada mirno sjedimo i otvorimo radnu bilježnicu i rješavamo zadatak br. 4 na strani 73-74, nadopunjavajući riječi koje nedostaju.

Ima jedna knjiga koju je papa Benedikt XVI uputio prvopričesnicima, zove se S Isusom u život. U njoj Papa odgovara djevojčicama i dječacima na ova pitanja: sjeća li se dana svoje prve pričesti, kako često se treba ispovijedati, kako je Isus prisutan na misi kad ga ne vidimo, može li reći roditeljima koliko je važno ići nedjeljom na misu, zašto ići na misu i pričest, što znače Isusove riječi ja sam kruh života, što je to euharistijsko klanjanje.

Meditativno pročitati učenicima odgovor na pitanje koje je postavio dječak Aleksandar, a ono glasi: Zbog čega ići na misu i primati pričest za svakodnevni život. Papa je ovako odgovorio:

Idemo na misu kako bismo pronašli središte života.

Osobe koje ne idu u crkvu ne znaju da im upravo Isus nedostaje. Ipak, osjećaju da im nešto nedostaje u životu.

Ako je Bog odsutan iz moga života, ako je Isus odsutan iz moga života, nedostaje mi vodstvo, nedostaje mi bitno prijateljstvo, nedostaje mi i radost koja je važna za život. I snaga kako bismo rasli kao ljudi, kako bismo nadvladali svoje mane, te kako bismo ljudski sazrijevali.

Ne vidimo odmah učinak našega sjedinjenja s Isusom kada idemo na pričest, to se vidi tijekom vremena. Kao što se, tijekom tjedana, godina, sve više osjeća i Božja odsutnost, Isusova odsutnost.

Ako Isus nije prisutan, u životima ljudi se stvara duboka i razorna praznina.

Važno je zato, štoviše, rekao bih vrlo bitno, hraniti se s isusom u pričesti. On je onaj koji nam daje svjetlo, koji nas vodi kroz naš život, on je vođa koji nam treba.

Ovaj tekst se može pročitati, a učenike se pozove da ga pažljivo slušaju, a može se i kopirati na papiriće za svakog učenika, pa ga se zalijepi nakon razgovora u bilježnicu. Slijedi dakle, razgovor prema ovim pitanjima:

Zašto idemo na misu? što je to središte života? To je nešto jako važno.

Zašto je to tako, što se događa kad je Bog Isus odsutan iz moga života? Što nemam? (vodstvo, prijateljstvo, radost, snaga, rast)

Ako idem na misu i pričest, što dobivam? Svjetlo, vodstvo, imam što mi treba.

Papa nas i poziva da budemo ustrajni u tome pa ćemo vidjeti plod!

Ako su učenici slušali tekst ove važne riječi zapisuju u bilježnicu, a ako imaju tekst pred sobom mogu te važne riječi zaokružiti bojom (Što nemam ako ne idem na misu jednom bojom, što mi Isus daje ako idem drugom bojom)

Naslov ako0 je rad u bilježnici može biti: Idem na misu

Pozvati učenike da pristupe zajedničkom radu izrađujući umnu mapu. Svaki učenik treba sudjelovati svojim radom ili piše i ukrašava natpis ili crta na papiru ono što govore natpisi. Sve se lijepi na veliki plakat na kojem u središtu piše sveta misa. Izgled umne mape prepuštam vjeroučitelju, važno je da ima ove dijelove:

Sвета misa			
Uvodni obredi	Služba riječi	Euharistijska služba	Završni obredi
Ljudi dolaze u crkvu-crtež	Ambon-crtež	Darovi-kruh i vino-crtež	BLAGOSLOV
ULAZNA PJESMA	ČITANJA	Oltar-crtež	IDEM U SVIJET
POZDRAV	EVANĐELJE	EUH. MOLITVA	
Poklon-crtež	Svećenik propovijeda-crtež	OVO ČINITE MENI NA SPOMEN	
ISPOVIJEDAM SE...	MOLITVA VJERNIKA	OČE NAŠ	
		MIR S TOBOM	
		Pričest-crtež	

I. KRITIČKI OSVRT

Susret je predviđen kao blok sat, no mislim da se može podijeliti i u dva zasebna školska sata. U izvedbi je planirano pjevanje. S obzirom da svi vjeroučitelji nisu glazbeno nadareni predlažem da se pjesme ili nabrajaju ili poslušaju, na internetu su sad pjesme dostupne, pa djeca mogu spontano zapjevati uz snimku...

Možda nisam svaku etapu sata nazvala pravim imenom niti pogodila dosljedno ciljeve, ishode, itd., ipak koristim priliku da ovim putem potaknem vjeroučitelje da vjeronaučni sat ne bude napravljen kao po nekoj šabloni i da budemo zarobljeni strukturama koje moramo pisati u uvodnom dijelu pripreme. Vjeronauk treba ostati životan, uvijek prilagođen samim učenicima i njihovim potrebama i trenutnim mogućnostima.

II. PRILOZI

